

From February 2019 until March 2020, the Lithuanian National Museum of Art (LNMA) participated in the European Commission's project WeAre#EuropeForCulture, one of ten initiatives that were part of the 2018 – European Year of Cultural Heritage program. The LNMA, in cooperation with the Justinas Vienožinskis Art School and one of its branches in Naujoji Vilnia, organised the pop-up exhibition Didžioji Street: Street Stories, which was held at the

Vilnius Picture Gallery between September 26, 2019 and January 12, 2020, along with a workshop. During the exhibition, pupils were given the chance to come up with their own interpretations of the cultural life, events and the "buzz" on Didžioji Street. The pop-up exhibition was a new and intriguing cultural experience, both for its organisers and many of its visitors, which allowed the museum to present various digitalised exhibits and attract a new audience.

Tai ir mūsų istorija!

Tarptautinis projektas „WeAre#EuropeForCulture“

Bartė Kuolytė

Moksleivių *pop-up* paroda „Didžioji gatvė: gatvės istorijos“, Vilniaus paveikslų galerija, 2019 m. rugsėjo 26–2020 m. sausio 12 d.

Kuratorė Bartė Kuolytė

Parodos dalyviai:

mokytojai doc. dr. Audrius Novickas, Valdas Aničas, Ona Grigaitė, Linas Augutis, moksleiviai Aina Bijanskaitė, Rusnė Dragunevičiūtė, Ugnė Kairytė, Liepa Kušlikytė, Urtė Lučiūnaitė, Erika Narkevičiūtė, Leonas Sabataitis, Paulius Jonas Budka, Laura Budkaitė, Richardas Černiavskis, Ugnė Gerasimovaitė, Emilija Macutkevič, Sabina Mamedova, Agnė Petrikaitė, Rimantas Šiupienis, Emilija Juchnevičiūtė, Ketrin Vorobej, Lina Radevič, Olivija Šemis, Rimantas Šiupienis, Ugnė Gerasimovaitė, Eliza Rynkevič, Vasarė Mikalkevičiūtė, Dorotėja Barščiauskaitė, Rusnė Baužaitė

Nuo 2019 m. vasario iki 2020 m. kovo Lietuvos nacionalinis dailės muziejus dalyvavo Europos Komisijos projekte „WeAre#EuropeForCulture“, kuris yra viena iš dešimties programos „2018-ieji – Europos kultūros paveldo metai“ iniciatyvų. Pagrindinis projekto tikslas – padidinti Europos bendruomenių įsitraukimą į atminties institucijų saugomo kultūros paveldo aktualinimo veiklas. Projekto organizatoriai – tarptautinis fotografijos paveldo konsorciumas „Photoconsortium“, Leveno katalikiškasis universitetas – ir technologinis partneris įmonė „Noterik“ pakvietė vienuolikos Europos miestų muziejus surengti *pop-up* parodas kartu su vietos bendruomenėmis, jų sukurtą turinį susiejant su kultūros paveldu, suskaitmenintomis muziejų kolekcijomis. Lietuvos nacionalinis dailės muziejus nutarė bendradarbiauti su Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokykla ir muziejaus parodų ciklo „Vilniaus gatvės“ antrąją parodą susieti su tarptautiniu projektu. Taip 2019 m.

Vasarė Mikalkevičiūtė
Europos istorijos namuose
Brukselyje. 2020 02 06
Fotografas nežinomas

>
Vasarė Mikalkevičiūtė,
mokytojas Audrius Novickas
Tikėjimo paslaptis
Vilniaus paveikslų
galerija, 2019
Fot. Tomas Kapočius

rugsėjo 26–2020 m. sausio 12 d. Vilniaus paveikslų galerijoje veikusios parodos „Didžioji gatvė“ dalimi tapo dailės mokyklos moksleivių *pop-up* paroda „Didžioji gatvė: gatvės istorijos“.

Projekte dalyvavo moksleiviai iš Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos ir šios įstaigos filialo Naujojoje Vilnioje. Jų grupes kuravo mokytojai doc. dr. Audrius Novickas, Valdas Aničas, Ona Grigaitė ir Linas Augutis. Mokytojams buvo pristatytas parodos „Didžioji gatvė“ turinys, moksleiviai buvo pakviesti į tris ekskursijas. Nuogaštavimai, kad dailės mokyklos moksleiviai nėra nuo Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus itin nutolusi tikslinė grupė, kurią šiuo projektu būtų galima pritraukti, nepasitvirtino: dauguma dalyvių pirmą kartą lankėsi Vilniaus paveikslų galerijoje, Vilniaus rotušėje, išgirdo istorijas apie Didžiąją gatvę. Pirmą kartą moksleiviai kaip lygiaverčiai autoriai dalyvavo ir Vilniaus paveikslų galerijos pagrindinėje parodoje.

Surengta paroda atliepė projekto „We-Are#EuropeForCulture“ deivą – „Tai ir mūsų istorija!“. Moksleivių pasiūlytos parodės „Didžioji gatvė“ eksponatų ir pasakojimų interpretacijos didžiąjai parodai suteikė netikėtus žaismės, įtraukė ne tik jauniausius, bet ir suaugusius

Jungtinis Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos darbas, mokytojas Valdas Aničas. Didžiosios gatvės grindinys. Vilniaus paveikslų galerija, 2019
Fot. Tomas Kapočius

galerijos lankytojus. Didžiojoje gatvėje vykusį kultūrinį gyvenimą, istorinius įvykius ir gandus parodoje pristatė instaliacijos, animacijos, keramikos ir videodarbai. Juos lydėjo užrašyti ir įrašyti galerijos laiptų aikštelėje skambantys bei į parodos salę kviečiantys autorių pasakojimai, įtraukiantys vienos seniausių sostinės gatvių gyvenimą į bendrą neformaliąją Europos istoriją.

Vilniaus budelis, nusikaltimai ir bausmės, LDK didysis etmonas Jonas Karolis Chodkevičius ir Chodkevičių rūmai, Aleksandro Puškino protėvio Hanibalo krikštas Ragučio šventykloje, Napoleono armijos traukimas per Vilnių, profesoriaus Jozefo Franko ir jo žmonos, Vienos dainininkės Kristinos Gerhardi labdaringa veikla, Šv. kankinės Paraskevės cerkvė, Mažosios gildijos pastatas, Vilniaus burmistro

Baltramiejaus Cynakio namas, vaistinė „Gulbė“ – tai tik dalis moksleivių pasirinktų temų.

Pagrindinis parodos akcentas buvo „Didžiosios gatvės grindinys“ – Valdo Aničo kuruojamos septynių moksleivių grupės sukurta degto molio „akmenų“, kuriuose vaizduojami gatvėje nutikę įvykiai, kompozicija. Šis kūrinys interaktyviame ekrane buvo susietas su suskaitmenintais muziejaus eksponatais. Tam pasitelkta projekto technologinio partnerio „Noterik“ pasiūlyta *pop-up* muziejaus technologija – programėlė, leidžianti lankytojams savo išmaniaisiais telefonais prisijungti prie parodos ekrano ir valdyti jo turinį. „Didžiosios gatvės grindinys“ daugeliui lankytojų buvo nauja kultūrinė patirtis: ekrane jie galėjo pasirinkti „akmenį“, išklausti paties autoriaus pasakojamas istorijas, peržiūrėti su jomis susijusius Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus eksponatus ir surasti juos fizinėje parodoje.

Pop-up muziejaus technologija kultūros institucijoms suteikia galimybę lankytojams parodyti suskaitmenintas kolekcijas ir pritraukti naujas bei esamas auditorijas pagauliomis virtualiomis parodomis. Ši technologija sukurta taip, kad kultūros institucijos galėtų pačios rengti interaktyvias parodas ir jas lengvai eksponuoti ne tik muziejuose, galerijose, bet ir kitose viešosiose erdvėse. Parodai sukurti užtenka ekrano, išmaniojo telefono ir interneto ryšio.

Rugsėjo 27 d. vyko atskirai Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos bendruomenei surengtas parodos atidarymas. Jo metu parodos dalyvius sveikino tarptautinį projektą koordinuojančio Leveno katalikiškojo universiteto atstovė Sofie Taes, Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus direktorius dr. Arūnas Gelūnas, Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos direktorius Algis Lankelis-Elvich, parodos koordinatorius Donatas Snarskis, kuratorė Bartė Kuolytė. Moksleiviams ir mokytojams muziejaus direktorius įteikė pažymėjimus, parodos atidarymo svečius vaišino parodos rėmėjas UAB „Vilko apetitas“.

Į projektą buvo įtraukta ne tik dailės mokykla, bet ir Vilniaus Trakų Vokės gimnazija. Siekiant pristatyti parodas platesnei auditorijai ir *pop-up* muziejų perkelti už galerijos ribų, Vilniaus paveikslų galerijoje buvo surengtos dirbtuvės, kuriose dalyvavo dailės mokytojos Aušros Venskutonienės vadovaujama gimnazistų klasė. Dirbtuvių metu vyko ekskursija

po parodas, S. Taes parengtas interaktyvus žaidimas, kurio dalyviai mobiliaisiais telefonais prisijungę prie interaktyvaus ekrano atsakinėjo į klausimus apie parodoje išgirstas istorijas ir pamatytus eksponatus. Galiausiai jų pagrindu mokiniai patys kūrė monotipijas, padedami muziejaus edukatorės Jolantos Sereikaitės. Dirbtuvės įvyko sėkmingai, bet planas įgyvendintas ne iki galo: gimnazijoje surengta tik monotipijų paroda, nes nebuvo *pop-up* muziejui būtino be-laidžio interneto ryšio. Pasibaigus parodai Vilniaus paveikslų galerijoje, jos taip pat nepavyko perkelti į Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklą dėl ten vykusių remonto darbų.

Visą parodos „Didžioji gatvė: gatvės istorijos“ veikimo laikotarpį lankytojai galėjo balsuoti už labiausiai patikusį kūrinį. Tai paskatino geriau įsiziūrėti, įsiklausyti į pasakojamas istorijas bei padėjo išrinkti parodos autorių-nugalėtoją, pelniusį galimybę dalyvauti baigiamajame projekto renginyje Briuselyje. Daugiausia balsų gavo Vasarės Mikalkevičiūtės instaliacija „Tikėjimo

paslaptis“ – Šv. kankinės Paraskevės cerkvės maketas, kuriame šviečiančios LED juostos žymi cerkvės vietoje susijungiančias ir sustiprėjančias energetines linijas, vedančias nuo Katedros Aušros vartų link. Vasario 6 d. Europos istorijos namuose Briuselyje laimėtoja atstovavo Vilniui tarp kitų dešimties projekte dalyvavusių Europos miestų – Budapešto, Sofijos, Helsinkio, Krokuvos, Pizos, Bazelio, Amsterdamo, Žironos, Nikosijos ir Leveno. Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus kartu su Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokykla įgyvendintą projektą pristatė dokumentinis filmukas, kuriame užfiksuotos parodos rengimo akimirkos – nuo pirmųjų susitikimų, kūrybinio proceso iki parodos atidarymo ir uždarymo Vilniaus paveikslų galerijoje.

Prie projekto prisidėjo visa parodų ciklo „Vilniaus gatvės“ kūrybinė grupė: dr. Margarita Matulytė, Donatas Snarskis, Justina Augustytė, Vadim Šamkov, Tomas Kapočius, Marius Juknevičius, Julija Matulytė, Jurgis Atroškevičius ir kiti.

Parodos „Didžioji gatvė: gatvės istorijos“ fragmentas Vilniaus paveikslų galerija, 2019
Fot. Tomas Kapočius

